

trov, at det ikke vil være rigtigt nu at gaa ind paa. Hvad selve disse Indstillinger angaar, da var der i Kirkekommissionen en sjælden Enighed om dem; der var om dem — jeg vil ikke sige en sjælden Enighed, men — en større Enighed tilstede, end der var siges om de øvrige Sager i denne Kommission; der var næsten fuldstændig Sammenlutning mellem Kirkekommissionens Medlemmer, om endssjældt der vel ved enkelte Punkter af disse Indstillinger var en noget forskjellig Opfattelse. Der var derimod et Spørgsmaal, som ogsaa kom frem i Kirkekommissionen med Hensyn til disse forskjellige Bestemmelser; nemlig det, hvorvidt denne Gjenstand skulde egne sig til at fremkomme i Stikelse af Lovforslag eller derimod at kunne gennemføres ad administrativt Vej; derom vare Meningerne delte. Hvad nu min Opfattelse i den Henseende angaar, da er det den, at der vist gives flere af disse Bestemmelser, som kunne gøres gjældende ad administrativt Vej, men at der dog gives enkelte deriblandt, som efter min Overbevisning ikke burde gennemføres paa denne Maaade, men gennem Lovgivning, og at Bestemmelserne i det Hele taget som et samlet Hele efter deres Karakter og Betydning ganske naturligt egne sig til at optages i et Lovforslag. Jeg har med Hensyn til disse blot endnu at tilføje, at, naar der spørges om, hvorfor der da intet Lovforslag herom er fremkommet fra min Side, vil jeg sige, at, saavist som de efter min Mening naturligen kunne fremstilles i et Lovforslag, saavist vil det, der tilsigtes ved disse Bestemmelser, ogsaa kunne opnaas paa en fyldestgjørende Maaade ad administrativt Vej, og at det altsaa beror paa den Maaade, hvorpaa Sagen opfattes af selve Administrationen. Det er med andre Ord derfor ikke sagt, at disse Spørgsmaal kunne siges til enhver Tid at være paatrængende, og jeg skal føle til, at der i den Tid, jeg har haft den Ære at have med Kultusministeriet at gjøre, ikke har vist sig noget Tilfælde, hvori det kunde siges, at der var Trang til at have disse Bestemmelser givne. Jeg har saaledes ikke kunnet anse dette Spørgsmaal for et Spørgsmaal, der krævede nogen paatrængende Løsning, og jeg har derfor fra min Side

paatænkt først at lade det fremtræde i Forbindelse med andre kirkelige Sager; men — hvad jeg ved en anden Sags Behandling har udvillet — det har været min Opfattelse, at der i denne Samling sandsynligvis ikke vilde fremkomme noget Lovforslag om kirkelige Forhold, og jeg har af denne Grund ikke fundet det Opfordring til at fremkomme med dette efter min Mening mindre paatrængende Forslag. — Hvad den anden Del af Lovforslaget angaar, nemlig Bestemmelserne for Sognebaandsløserne, da er den som sagt med Uidtagelse af et enkelt Punkt der senere vil kunne blive Gjenstand for Omtale, overensstemmende med Anordningen af 2den December 1862. Her har der ogsaa været det, — om jeg saa maa kalde det — almindelige Stridsspørgsmaal, som er de Herrer tilfækkelig bekendt, navnlig hvorvidt disse Bestemmelser rettest bleve trufne ved kongelig Anordning, eller om de skulde optages i Lovsform. Det er ganske vist, at disse Bestemmelser i de forløbne 10 Aar, hvori de have været tilstede med fuld Gyldighed, have virket fuldstændig i Overensstemmelse med deres Formaal, og der var maasse derfor ikke i og for sig nogen Grund til nogen Forandring i saa Henseende, ligesom der heller ikke har vist sig nogen Tilbøielighed dertil; men paa den anden Side er det sikkert, at ved Bestræbelser i sin Tid for at faae en saadan Lov ud om denne Gjenstand, satte den Minister, som havde gennemført Forandringerne ad Anordningens Vej, sig bestemt imod en saadan Ordning, hvad ikke kunde opfattes anderledes end som en bestemt Tilfjendegivelse af, at der var handlet rigtigt ved at vælge Anordningens Vej. Anderledes stiller Sagen sig nu i dette Tilfælde, hvor der er Spørgsmaal om almindelige Lovbestemmelser om Kirkerues Benyttelse, og hvor det da maa synes naturligt, at de Bestemmelser tages med, der vedrøre en saadan Benyttelse, naar Duffet derom udgaar fra Sognebaandsløserne, og det vil da ses, at det i Grunden har mindre Betydning, om disse Bestemmelser have deres Plads i en Lov, eller de fremtræde i Anordningsform. Jeg skal derfor som Resultat af disse Bemærkninger endnu kun sige, idet jeg forbeholder mig de enkelte